

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :B.05.0.SGB.0.04.00.00/612.01/748

24/03/2011

Konu :Hata, Usulsüzlük, Yolsuzluk ve Ayrımcılığın Önlenmesi

GENELGE
(2011/18)

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile mali yönetim ve kontrol sistemimiz yeniden düzenlenmiş ve bu kapsamda kamu idarelerinde etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması amaçlanmıştır. Bakanlığımızda da bu amaçla başlatılan çalışmalar sonucunda hazırlanan İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 17/06/2009 tarih ve 1526 sayılı oluru ile yürürlüğe girmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 56 ncı maddesinde iç kontrolün amaçları arasında "Her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini sağlamak" sayılmaktadır. Ayrıca Maliye Bakanlığı'na yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin 1, 13 ve 16 numaralı standartlarında da etik değerler ve dürüstlük ile hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirimine ilişkin genel şartlar yer almaktadır. Bu çerçevede Bakanlığımız İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında da "Gerek personele karşı gerekse hizmet verilenlere adil ve eşit davranılıp davranılmadığı hususu sürekli olarak gözetilecek ve gerek kurum içi gerekse kurum dışından yazılı ya da sözlü şikâyet ve önerilerin kaydı, değerlendirilmesi ve raporlanması ile hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirimlerine ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı Genelgesi yayımlanacaktır. Ayrıca hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesi ile ilgili mevzuatlara ilişkin personele eğitim verilecektir." hükmüne yer verilmiştir.

Bu çerçevede, aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

I- Hata, usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi, bildiri ve bildirimde bulunanların korunmasına ilişkin düzenlemelere ulusal ve uluslararası birçok mevzuatta yer verilmiş olup, başlıca mevzuat aşağıda belirtilmiştir.

Uluslararası Mevzuat :

- Sınraşan Örgütü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi,
- Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi,
- Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesi,

Ulusal Mevzuat :

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası,
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu,
- 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu,
- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu,

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :B.05.0.SGB.0.04.00.00/612.01/748

24/03/2011

Konu :Hata, Usulsüzlük, Yolsuzluk ve Ayrımcılığın Önlenmesi

- 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu,
- 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun,
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu,
- 5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun,
- 5726 Sayılı Tanık Koruma Kanunu,
- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu,
- 5015 Sayılı Petrol Piyasası Kanunu,
- 4857 Sayılı İş Kanunu,
- 3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun,
- 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu,
- 5176 Sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu,
- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu,
- Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmelik,
- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik,
- İlgili diğer mevzuat.

Yukarıda sayılan mevzuatla beraber Ülkemizin üyesi bulunduğu Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubunun (GRECO) tavsiyeleri doğrultusunda Başbakanlık, Adalet Bakanlığı ve Kamu Görevlileri Etik Kurulu işbirliği ile belirlenen "Yolsuzluğun Bildirilmesine İlişkin Kılavuz İlkeler" Genelge ekinde yer almaktadır.

Bu kılavuz ilkelerin personel tarafından bilinmesi ve bunlara uyulması hususlarında hassasiyet gösterilmesi Bakanlığımızda hata, usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi ve bildiriminde etkinlik sağlayacağından söz konusu kılavuz ilkeler bütün personele duyurulacaktır.

Ayrıca Eğitim Dairesi Başkanlığınca söz konusu kılavuz ilkeler ve hata, usulsüzlük ve yolsuzluğun bildirilmesine ilişkin mevzuatın hizmet içi eğitim programlarına konulması hususunda Personel Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak çalışmalar yapılacaktır.

Bildirimlere ilişkin olarak ilgili mevzuat ve kılavuz ilkelerde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılacak başvurular öncelikli olarak değerlendirilecektir.

II- Bakanlık birimlerinde çalışan tüm personelin yasalarla kazanılmış hakları doğrultusunda hukuk önünde eşit olduğu hususunun temel ilke olarak gözetilmesi ve personel arasında ayrımcı yapılmaması, hiçbir personelin psikolojik baskı ve benzeri durumlarla karşı karşıya kalmaması hususlarında gereken tedbirlerin alınması birim amirlerinin sorumluluğundadır.

Ayrıca hizmet verilen tüm gerçek ve tüzel kişilerin yasal hakları göz önünde bulundurularak

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :B.05.0.SGB.0.04.00.00/612.01/748

24/03/2011

Konu :Hata, Usulsüzlük, Yolsuzluk ve Ayrımcılığın Önlenmesi

Ayrıca mahallî yerlerde kamu görevlileri ve kamu kuruluşları yasalardan gözetilmeye tabi tutulmuş olarak Bakanlığımıza yasalarla verilmiş yetki ve görevlerin bilinci ile hizmet verilenler arasında bir ayrım yapılmaması için gerekli hassasiyet gösterilecektir.

III- Kurum içi ve kurum dışından yazılı ya da sözlü şikâyet ve önerilerin kaydı, değerlendirilmesi ve raporlanmasına yönelik Bakanlık birimlerince web sitelerinin ana sayfalarında şikâyet ve öneri kutusu oluşturulacaktır. Şikâyet ve önerilerle ilgili işlem yapılması, yanlış gelen başvuruların ilgili birime yönlendirilmesi ve şikâyet ve önerilerin başka birimleri de ilgilendirmesi halinde gerekli koordinasyonun sağlanması hususlarında her birim sorumludur.

Strateji Geliştirme Başkanlığı "Koordinatör Birim" olarak görev yapacaktır. Koordinatör birim Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile işbirliği içerisinde standart bir şikâyet ve öneri kutusu formu oluşturacak ve kutuların kullanım usul ve esaslarını belirleyecektir. Şikâyet ve önerilerle ilgili yapılan işlemlere ilişkin istatistikî veriler koordinatör birimce belirlenen formatta altı aylık periyotlar halinde birimlerce koordinatör birime gönderilecek ve koordinatör birim tarafından aynı formatta her yılın Ocak ayı sonuna kadar konsolide edilerek Müsteşarlık Makamına sunulacaktır.

Birimlerin, hata, usulsüzlük, yolsuzluk ve ayrımcılığın önlenmesi ve bildirmesi, personele ve hizmet verilenlere adil ve eşit davranılması, kurum içi ve kurum dışından yazılı ya da sözlü şikâyet ve önerilerin kaydı, değerlendirilmesi ve raporlanması konularında sorumluluklarını yerine getirmeleri için gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ederim.

Hasan CANPOLAT
Vali
Müsteşar V.

EK :
Yolsuzluğun Bildirilmesine İlişkin Kılavuz İlkeler (1 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği:

İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü

Kaçakçılık İstihbarat Harekat ve Bilgi Toplama Daire Başkanlığı

Dernekler Dairesi Başkanlığı

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı

Teftiş Kurulu Başkanlığı

Bilgi:

Bakanlık Müsteşarlığı

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :B.05.0.SGB.0.04.00.00/612.01/748

24/03/2011

Konu :Hata, Usulsüzlük, Yolsuzluk ve Ayrımcılığın Önlenmesi

Strateji Geliştirme Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Araştırma ve Etütler Merkezi
İç Denetim Birimi Başkanlığı
Personel Genel Müdürlüğü
Eğitim Dairesi Başkanlığı
Özel Kalem Müdürlüğü
İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı
Tophumla İlişkiler Dairesi Başkanlığı
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
Kriz Merkezi Başkanlığı

YOLSUZLUĞUN BİLDİRİLMESİNE İLİŞKİN KILAVUZ İLKELER

1. Suç işlendiğini görevi ile bağlantılı olarak öğrenen kamu görevlisi, yasal olarak, bu suçla ilgili olarak bildirimde bulunmakla yükümlüdür. Bir kamu görevinin yürütülmesiyle bağlantılı olarak işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluş idaresine yapılan ihbar veya şikâyet, gecikmeksizin ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.
2. Kamu görevlisi olmayan kişiler de yasa gereği suç bildiriminde bulunmakla yükümlüdür.
3. Yasa gereği suç bildirimini yükümlülüklerini yerine getiren kişi ya da kamu görevlisine ceza verilmez.
4. Yasal olarak, suçu bildirmeme bir suç olarak düzenlendiğinden, bu bildirim yapılmamasına ilişkin emir, hiçbir surette yerine getirilemez. Bir emre dayalı olarak bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişi cezai sorumluluktan emrin yerine getirildiği gerekçesi ile kurtulamaz.
5. İhbar yükümlülüğünü yerine getiren devlet memurlarına ihbarlarından dolayı bir disiplin cezası verilemez; doğrudan veya dolaylı olarak hizmet koşulları kısmen de olsa ağırlaştırılmaz ve değiştirilemez.
6. Kurum ve kuruluş amirleri, ihbarda bulunan kamu görevlilerinin kimliğini gizli tutar ve kendilerine herhangi bir zarar gelmemesi için gerekli tedbirleri alır.
7. Yaptığı ihbar nedeniyle haksız ve hukuka aykırı bir işleme maruz kaldığını iddia eden kamu görevlisi müracaat ve şikâyet hakkına sahiptir.
8. İhbar yükümlülüğünü yerine getiren Devlet memurlarına ihbarlarından dolayı bir ceza verilemez, doğrudan veya dolaylı olarak hizmet koşulları kısmen de olsa ağırlaştırılmaz ve değiştirilemez.
9. Yaptığı ihbar nedeniyle haksız ve hukuka aykırı bir idari işleme maruz kaldığını iddia eden kamu görevlisi hakkındaki işleme karşı idari yargı yerinde iptal ve tam yargı davası açma hakkına da sahiptir.
10. Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görevleri ile ilgili yapılacak suç ihbar ve şikâyetlerinin, soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru adı, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekmektedir.
11. Yetkili makamlara ihbar veya şikâyetle bulunarak ya da basın ve yayın yoluyla, işlemediğini bildiği halde, hakkında soruşturma ve kovuşturma başlatılmasını ya da idari bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için bir kimseye hukuka aykırı bir fiil isnat edilmesi, yasal olarak iftira suçunu oluşturur.
12. Suça ilişkin ihbar veya şikâyet; Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına, Valilik veya kaymakamlığa ya da mahkemeye yapılabilir. Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye'nin elçilik ve konsolosluklarına da ihbar veya şikâyetle bulunulabilir.
13. İhbar veya şikâyet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü olarak yapılabilir.
14. Etik davranış ilkelerine aykırılık başvurularında; başvuru, gerçek kişiler tarafından adı, soyadı, oturma yeri veya iş adresi ile imzayı kapsayan dilekçelerle, en az genel müdür ve Kamu Görevlileri Etik Kurulunca genel müdür düzeyinde oldukları kabul edilen unvanlarda bulunanlar için Etik Kurul Başkanlığına, diğer görevliler için ise kurum yetkili disiplin kurullarına yöneltilmek üzere ilgili kurum amirliğine yapılır. Dilekçede, etik ilkeye aykırı davranış iddiasına ilişkin bilgi ve belgeler açık ve ayrıntılı olarak belirtilir. Elde bulunan belgeler dilekçeye eklenir. Başvuru konusu aykırı davranış iddiası, kişi, zaman ve yer belirtilerek somut biçimde gösterilir.